

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Sabiu la expeditorii foiei, pre afara în a. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditorii. Prețulu pnumerațiunei pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 40.

ANULU XXIII.

Sabiu în 22 Maiu (3 Iunie) 1875.

Tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Revista politica.

Sabiu 21 Maiu.

Inca pe diu'a de eri se asteptă publicarea rescriptului regescu, prin care se conchiama diet'a Ungariei pe 28 Augustu st. n. Iurisdictionile voru primu rescriptulu pre lângă unu emisu ministeriale în dilele cele dintăiu ale lunei lui Iunie. Dara eata sosese și scirea pozitivă despre convocarea dietei și despre aceea, ca alegerile au să se facă dela 1 până la 10 Iuliu. Din telegramele publicate în foile din Budapest'a s'aru vedé ca alegerile viitoare voru esí în favórea regimului actualu.

Din uu nconclusu alu clubului deputatoru natiunali din Ungari'a, pre care lu publicămu mai la vale, se vede, ca românii ungureni intra și de asta-data cu tóta energi'a în lupt'a electorale.

„S. d. Tageblatt“ într'o serie de articuli intitulati, „La alegeri“ discuta cu tóta seriozitate gresielele deputatoru sasesci din periodulu dietale trecutú si da admonitiuni severe celor ce voru fi alesi, cá sa aiba un'a si aceeasi procedere, pentruca numai asiá póte avé pasirea lorú în dieta efectú si rezultate favorabile pentru natiunalitatea lorú.

Despre ministeriulu ungurescu se scrie ca are sa suferé unele modificatiuni. Ministrulu de interne Col. Tisza va mai luá pre lângă portfoiulu ministeriulu seu de acum si presiulu ministeriale, pre cându baronulu Bela Wenkheim, actualulu presedinte alu cabinetului, va remané numai cu portfoiulu de ministru pre lângă persón'a Maj. Sele a Regelui. Mai departe se vorbesce de retragerea ministrului actualu de justitia si venirea lui Pauler la acestu ministeriu. Conjecturile în privinti'a cabinetului ministeriale nu se oprescu aci, ele spunu ca între ministrulu de interne si celu de financia esista unele neintielegeri, fara de a se pronuncia asupr'a unei retrageri séu modificári mai departe.

Conventiunea vamale cu Roman'i'a a fostu obiectulu consilieru de ministri în dilele din urma. „Montagsrevue“ din Vien'a vorbindu despre conventiunea acést'a dice, ca dificultățile cari impedecea realizarea ei trebuie cautate în Ungari'a, pentru ca Roman'i'a n'a cerutu pentru concessiunile facute din parte si decátu numai delaturarea neinsemnatei vámi de cereale. Fóia oficiósa speréza ca va intrevéni la Budapest'a comitele Andrásy si va arată cari suntú adeveratele interese ale monarchiei; cáci altcum se póte intemplá cá Roman'i'a sa incheia tractate comerciale cu Angli'a si cu Franci'a, în care casu Austro-Ungari'a va remané cu totulú eschisa de pre piatile Romaniei.

Si din Vien'a s'au respanditu sciri despre modificári în ministeriulu comunu de resbelu. Scirile aceste fura desmintite în mai multe renduri, dara ele totusi se sustienura mai alesu de „Pester Lloyd“ în valórea lorú. Astadi nu se mai vorbesce despre astu-feliu de modificári nimic'a.

Diet'a Croatiei este deschisa.

Statutulú organicu alu bisericei gr. or. serbesci este sanctiunatu pre lângă unele modificári.

Dela diet'a galitiana cetimu, ca în cestiunea dreptulu de carciumaritu au votatu deputatii poloni dela tiéra

cu deputatii ruteni, contr'a majorității polone. Majoritatea acést'a se opune dorintieloru poporului dela tiéra, ceea ce póte avé urmări triste pentru dens'a, toc'm'a acum cându alegerile cele nóue suntú fórte aprópe.

Berlinulu a devenitu Mecc'a suveraniloru europeni. Deune-dile a petrecutu acolo imperatulu Rusiei, Alesandru II, despre carele sustienu mai multe diurnale, ca a influentiatu fórte multu la delaturarea conflicteloru ce erau aprópe sa prinda unu nou rebelu între Germani'a si Franci'a. Imperatulu Rusiei a caletoritu mai departe la báile dela Ems, unde se dice ca mai tardiu se va duce si imperatulu Germaniei si póte si imperatulu Austro-Ungariei. Astadi petrece în capital'a Germaniei Regele si Regina Svediei.

O corespundintia a diurnalului englesu „Observer“ descopere lucruri interesante despre fiitóriele referentie ale Austro-Ungariei cu Germani'a. Dupa aceste Austro-Ungari'a trebuie sa intre în federatiunea germana în conditiunea Sassoniei si Bavariei.

Din Spani'a numai atát'a, ca resbelulu civilu urméza a devastá si ucide pre fiii unei si acelei natiuni. La Guețari'a au patimitu náile regesci fórte tare de bateriele litorale ale carlistiloru. Intr'altu locu a caditu unu admiralu regescu Barcaztegui, lovitú de unu proiectilu de tunu, în momentulu cându se încercá a impedeá desbracarea de arme pentru carlisti.

Mesagiulu prin care s'a deschis camerile române, indigitându la stabilitatea de patru ani si ordinea ce domnesce, dice ca politic'a eterna a țierei trebuie sa fia politic'a echilibrului si a respectárei altoru țieri, si politic'a acést'a trebuie sa fia basata pre liter'a tratatelorú si pre relatiunile cele mai bune cu puterile garante. Afacerile cele mai momentuóse ale sesiunei extraordinarie suntú, dupa mesagiu, alegerea Metropolitulu si concessiunile drumuriloru de feru Ploiesci—Predealu si Adjudu—Ocn'a. Principele a avutu cea mai intima primire de către corpurile legiuitórie.

Din vocile unguresci asupr'a conclusulu de passivitate adusu în conferinti'a din Sabiu mai inregistrámu un'a din colónele lui „Ellenór“, la cele aduse în revist'a nóstra din nr. trecutú. Acést'a dice, ca din punctulu de vedere specialu ungurescu n'are sa faca nici o obiectiune cerbiceiei próste a valahiloru. Nesuintie ce tindu a veni la valóre prin resistinti'a passiva inse pre temeiu constitutionalu si legalu, se consuma de comunu în favorulu acelorú staruintie, contr'a căror'a este îndreptatu ascutisiulu lorú. Dara nemarginirea politiceiei cerbiceose lu atinge neplacutu, unde vede o natiune intréga despoiată în credulitatea ei de avantajiele vietiei constitutionali prin unii insielatori ce suntú orbiti séu se tavalescu în nomolulu interesulu personalu. Fiindu acést'a un'a dintre cele mai triste aparitiuni, „Ell“ si esprime dorinti'a, cá sa se puna cu tóta resolutiunea si pre cea mai scurta cale capetu acestoru stári. Trebuie sa se elibereze amagitulu poporu românú de presiunea conducerei malitióse. Aici este de

lipsa aspr'a politica a inesorabilității, lipsesce o mână de feru sub care sa se frânga totu ce nu vrea sa se plece. O politica energica trebuie sa separe în modu resolutu poporulu olahicu de conducatoriul sei octroati si pre cându acestoru li dá cu asprime draconica sa intielega ca statulu ungurescu ce e dreptu cunósce o natiune romána, care locuiesce în Románi'a, elu de alta parte cercetéza cu grige conscientiósă dorintiele si trebuintiele poporului, pre cari satisfacendu-le ni dá dovéda, ca Ungari'a este o mama ingrigitória si iubitória si pentru copiiul sei ce graiescu romanescu.

Asupr'a relatiuniloru politice între monarchi'a austro-ungara si Románi'a, despre cari se pronuncia si articulu reproducu în nru nostru trecutú dupa „Sb. d. Tgbl.“ „Nóu'a lege vamale a Romaniei, „P. Ll.“ dela 30 Maiu, din incidentulu intardierei conventiunei comerciale, face unele apretiiari ce nu le putem trece cu vederea.

În cestiunile materiali, dice organulu citatu, este data fără indoiéla mesur'a pentru calibrulu specificu alu rapórtelorú nóstre cu principatele dunarene. De-si punemu unu mare pretiu pre motivele raportulu nostru către Románi'a si Serbi'a, totusi nu se póte ignorá, ca acele au unu caracteru mai multu platonicu, decátu actualu, fiindu ca mai întâiu nu se póte usioru cugeté ocasiunea, care aru poté sa manifesteze folosulu practiculu alu unei politice amicabile a principatelorú fatia de Austro-Ungari'a. Suntú inse pre terenulu comerçiuului si alu comunicatiunei destule momente, cari aru poté probá o legatura sanatósa de interese cu statele vecine. Aici trebuie sa se constateze, déca chiarificarea vederiloru politice în Románi'a si Serbi'a au progresatu asiá de departe cátu sa delature prejudetiele si réu'a vointia.

Din acestu punctu de vedere purcediendu „P. Ll.“ afla putien a ansa de a interpretá schimbarea favorabila a politicei române fatia de monarchi'a nóstra în sensulu unui avantaju concretu, pentru ca pertractáriloré asupr'a afaceriloru vamali si comerciale decurgu atátu de incetu si se ivescu atátea pedeci cátu se pare ca barbatii guvernulu românú se jóca cu noi. Déca ministrii románi nu-si voru schimbá tactic'a curendu, ajungerea unei tiente ratiunale va fi preste totu problemateca. Intréga procedur'a e acoperita de unu velu diplomaticu asiá de ascunsu cátu nu se potú cunósce detaiurile si divergintiile, dara în genere este constatatu faptulú, ca conventiunea comerciale inca nu este incheiata si vin'a pentru acestu resultatú negativu o pórtă tienut'a respingetória a ministriloru románi. Resistinti'a guvernulu ungurescu în cestiunea vamei asupr'a cerealeloru aru fi dupa cum se prefacu acei domni causa ce impedecea realizarea conventiunei, dara nu este eschisa suspitiunea, ca se aduce din partea Romaniei cu intentiune positiunea cea grea a guvernulu ungurescu într'o cestiune speciala înainte, pentru a castigá unu pretestu plausibilu pentru intardierea conventiunei intregi.

La 29 Maiu s'a tienutu unu consiliu ministerialu, la care a asistatu si consiliariulu aulicu de Schwegel, în causa acestei afaceri si de-si nu scimú ce diferentie s'au ivitu si ce

resolutiuni definitive s'au adusu, dara e probabilu, ca togm'a intrebarea vamei asupr'a cerealeloru a fostu obiectu de discussiune. Este dificila destulu positiunea ministeriulu ung. în punctulu acést'a. Guvernulu ung. abia este petrunsu de necesitatea principiale a acestei vámi, dara nu mai are mână libera în acéstă cestiune. Elu se afla înaintea manifestatiuniloru precumpe nitórie ale opiniunei publice si a cerçuriloru politice de influentia si déca nu va vrea sa ignoreze deadreptulu aceste manifestatiuni, nu va poté jertfi punctulu de pâna acum fără de a se asigurá celu putienú despre aceea, ca conventiunea comerciale va aduce într'alta directiune atari avantagie, cari voru despagubi tiér'a pentru pierderea vániloru de cereale. Cá obiectu de compensatiune pentru apromissiuni de asemene valóre din partea Romaniei, vámile cereale se potú luá în consideratiune dara se nasce intrebarea, ca prestá-va Románi'a compensatiunea în mesura corespundietória? Déca Románi'a cugeta seriosu la conventiunea comerciale, ea va intielege o prevenire atátu de ecutabila. Tiene ea vamele de cereale atátu de insemnate, cátu fara de a realisá o transactiune în privinti'a lorú, privesce conventiunea de nefolositória, atunci ea trebuie sa ne dea o desdaunare de asemene valóre, cáci altmíntrenea cederea Ungariei în causa vamiloru de cereale aru fi identica cu o capitulatiune si la o atare capitulatiune pre terenulu intereselorú concrete nu se va pricepe Austro-Ungari'a fatia cu principatele. În directiune politica bunavointi'a monarchiei austro-ung. la tóta intemplantia are unu cuprinsu fórte concretu pentru Románi'a si principatulu a fostu mai multu de odata în pusetiune de a se bucurá deplinu de binecuventáriloré acestui favoru.

Dupa ce atinge aceste binefaceri, anume întrepunerea monarchiei nóstre la în. Pórtă pentru a garantá autonomi'a statulu românú, „P. Ll.“ continua, ca ide'a politica a buneii intielegeri are pentru Románi'a unu sensu pipaibilu, dara pentru monarchi'a nóstra nu trece preste unu avantaju abstractu. În casulu celu mai bunu ni vine bine unu momentu negativu, adeca abtinererea Romaniei de esperimente aventurióse în detrimentulu stabilității în oriente. Se intielege ca avemú tóta causa sa ne multiemimu cu acéstă schimbare, dara în urma Románi'a e, care se bucura de fructele politiceiei sale moderate si sobrie.

Din aceste consideratiuni „P. Ll.“ conchide, ca monarchi'a austro-ungara nu póte sacrificá unui motivu politicu prevalenti'a intereselorú materiali. Noi nu suntemú absolutu în positiune cátu trebuie sa ne cumperámu amicitiatea principatulu pre cont'a unui sacrificiu materialu. Tóta valórea bunelorú relatiuni si în genere a unei conventiuni comerciale cu Románi'a aru trebú sa ni apara fórte problemateca, déca altu ce-va si nu cunósceera si apretiarea intereselorú ce le-au ambele popóre aru formá fundamentulu, pre care se cladesce raportulu de amicia. Ori-ce alta combinatiune aru fi fara vitalitate. Punctulu acést'a de vedere lu recomanda „P. Ll.“ cu tóta caldur'a guvernulu ung. la resólverea acestei afaceri si speréza, ca guvernulu mai de acestu punctu de vedere se va determiná în acést'a afacere.

Amu aretatu ieri, cum s'au im-prasciatu temerile esagerate de unu nou resbelu franco-germanu. Amu spasu dejá ca mai multe organe de publicitate din Europ'a s'au silitu cu unu spiritu esageratu, cá sa nu dicemu ostilu Germaniei, a aretá pre acésta mare putere cá provocatória la resbelu. Organele oficióse din Berlinu au vorbitu dejá si s'au silitu a demonstrá intentiunile pacifice ale guvernului Germaniei. Astfelu a vorbitu in urma oficiós'a „Nord deutsche Allg. Ztg.“, despre care se ocupa si „le Nord“ dela 19 Maiu, precum urméza:

„Acum ca temerile de complicatiuni europene au disparutu cu totulu, cestiunea de a sci, déca aceste temeri erau mai multu séu mai putienu intemeiate nu mai presinta decátu unu interesu curatu retrospectivu. Press'a ministeriala din Berlinu persista in a sustiené, ca aceste alarme nu aveau nici unu temeiu. In numerulu seu din urma asemenea „Nord deutsche Allg. Ztg.“ dá asigurarea ca situatiunea politica nu suferise nici o modificare si ca sgomotele alarmante se nascuse numai prin „calumnii cari n'au nici unu cuventu de a esiste contr'a Germaniei.“ Nu erá nici o complicatiune, adauga foi'a oficiala, care sa trebuiesca a fi departata. N'a existatu nici o controversa intre guvernele Germaniei si Franciei. Repetámu ca intielegerea n'a fostu nici odata mai buna intre cele dóue guverne decátu de vr'o câte-va septamáni. Numai press'a care ne este ostila trebuie apucata, déca s'a crediutu in possibilitatea unei turburári serióse a pácei, credulitatea publicului francesu a venitu in ajutoriu pressei. Cádi-va ómeni de josu coalisati cu popi, s'au silitu mai in urma sa nu lase incendiulu a se stinge rapede, pentru cá sa se bucare mai multu tempu de placerea de a vedé pre Germani'a vestedita pentru ambi-tiunea sea nesaturata si pentru veleitátile sele de a turburá necontentitu liniscea lumii. Acésta tema a fostu desfasurata pre tóte tonurile in tempu de septamáni intregi, inse prin medilóce curatu artificiale si fára cá aceste apretiári sa aiba vre-o basa reala.“

„Mémorial diplomatique“ despre „alegerile române“ :

„Diferite telegrame au anuntiatu ca alegerile generale cari s'au ter-

minat la 12 ale acestei luni, in Romania'a, au datu guvernului o maioritáte considerabile.

„Acestu evenimentu erá prevediutu, administratiunea actuala se bucura de o popularitate pre care nici o alta administratiune n'a avutu de multu tempu. Ea va causá numai putienu o viua satisfactiune puteriloru cari au garantatu autonomi'a Romaniei si cari au unu interesu asiá de mare de a vedé directiunea afaceriloru publice din principatu remanendu in mánile conservatoriloru.

„In starea actuala a afaceriloru europene, mai cu séma in ceea ce privesce cestiunea Orientului, care e mai ardiatória de cátu ori cándu, aru fi fostu uritu, din tóte punctele de vedere, cá radicalii, séu celu putienu acei'a cáror'a se da acestu nume in Romania'a, sa fi triumfatu in alegerile ce avura locu, séu chiaru sa se fi numítu unu numeru mai insemnatu din candidatii loru. Agitatiunea ce cu sciintia séu fára sciintia aru fi facutu sa nasca in tíera, déca aru fi reusitu, aru fi devenitu o cauza de incurcaturu serióse pentru puterile vecine, mai cu séma pentru Ungari'a, carei'a rosii románi suntu inimici traditionali, si dela care inse tíer'a loru póte asseptá, chiaru in acestu momentu, servicii asiá de mari.

„Opositiunea, numita liberala, n'aru fi potutu, de altminteri, sa dea Romaniei nimicu mai multu de cátu ceea ce i-a datu partidulu conservatoriu. Titlulu seu principalu la popularitate este, in adeveru, de a fi revindicatu susu si tare drepturile principatoru. Dara, déca románii le datorsescu in asta privintia, óre care recunoscintia, ei potu asemenea sa le reprozeze ca adesea le-au compromis intereseloru loru cele mai scumpe printro politica destramata care aru fi potutu sa aiba pentru ei consecintie cele mai urite. Conservatoriul n'au comis nici odata asemenea gresieli, si s'au aretatu totu atátu de patrioti, cáci drepturile Romaniei n'au fostu nici odata aperate si proclamate cu atát'a autoritate, ardóre, indemanare si adeveratu sensu politicu cá de cátra cei doi ministri cari au asediatu partidulu conservatoriu, pre terenulu solidu ce-lu ocupa astadi, dnii Costaforu si Boerescu.

„Si revindicárele loru au fostu singurele eficace si utile pentru tíera. Ei suntu cei cari au convinsu majo-

distinsi o basa sigura pentru tóte mesurile. Si cá basea acést'a sa fia nestramutabile si sa nu se póta perde nici odata au crediutu ca va fi mai bine déca se va cautá si affá in natura.

Asia dara dupa ce se constata ca pamentulu nostru, pre care locuimu, este globu, se si incercara a deduce de aici óre cum-va bas'a séu fundamentulu tuturoru mesuriloru. Spre acestu sferisitu au cautatu sa mesure mai întâiu celu mai mare cercu in giurulu suprafetiei globului séu pamentului si dupa multe incercari a luatulu cerculu unui meridianu, care trece prin amendoi polii pamentului dela média-nópte si média-di. Greutátile cari s'au ivitu la mesurare au fostu la inceputu mari si multe. Globulu intregu de alu mesurá cu stánginulu séu cu lantiulu erá preste putintia, din caus'a muntiloru, lacuriloru si mâriloru. Dara sciindu-se odata ca pamentulu este globu erá de ajunsu dupa socotelele matemátice sa se mesure o parte din cercu, celu putienu de 50 miluri. Cu acést'a se putea affá radiulu (lini'a direpta dela centru pamentului pána la supr'a fatia) si de ací incolo socotél'a mergea usioru.

Astronomulu olandesu Snellius, pre la inceputulu seculului 17 a aflatu unu metodu nou, propriu sciintieloru matemátice, de mesurare. Elu a mesuratu o distantia relativu scurta.

ritatea puteriloru garante despre legitimitatea drepturiloru Romaniei in materia de tractate internatiunale; ei suntu cei cari au facutu din Austro-Ungari'a o amica a tierei loru si au negociatu cu ea unu importantu tractatu de comerciú care in curendu va fi semnatu; ei au facutu a se acceptá cá Romani'a sa ia parte, cu acélasu titlu cá si cele-lalte puteri, la conventiunea telegrafica din Rom'a, la cea din Genev'a pentru raniti, si la cea din Bern'a pentru reform'a postale care póta titlulu oficialu de tractatu si la care Romani'a e parte contractanta, intocmai cá si Russi'a si cá insasi Pórt'a.

„Acesse servitii facu mai multu pentru o tíera decátu declamatiunile usióre cari turbura pre unii, indispanu pre alții si nu facu placere decátu celorlu ce se dedau loru. Románii, votandu precum facura, au probatu ca au intielesu acést'a.“

† Conclulusu clubului deputatoru natiunali románi din diet'a Ungariei este acést'a :

„Din acelu motivu, fiindu ca deputatii natiunalitátiloru dela diet'a Ungariei, in butulu tienutei loru leiali expectative, ce au fostu statorit'o fatia de nou'a situatiune, prin conclulusu luatulu in siedintiele clubului loru din 9 si 10 Martiu 1875, si au adus'o la cunoscintia publica, si conformu cárei'a ei pre guvernulu nou, numitu celu *liberale*, tocmai pentru acésta atributiune a sea, precum si pentru solenele sele apromissiuni publice, l'au intempinatu cu incredere, si nu i-au ingreunatu de feliu activitatea, in acea sperantia, ca acestu nouu guvernulu si elu din a sea parte apretiuindu tienut'a loru leiale, pre lángha vindecarea celorlu-lalte necasuri comune ale tierii, se va adoperá a face sa incete si justele gravamini ale natiunalitátiloru, dara acésta sperantia a loru, prin procederea si mesurile de pána acum ale guvernului, precum si prin respicatiunile sele din tempulu mai din urma — vediend'o nulificata, mai esperiendu inca, ca pre lángha asta stare a lucruriloru, guvernulu nu s'a straduitu a aretá nici chiaru bunavointia pentru o apropiare sincera :

Clubulu deputatoru natiunali dela dieta, in siedintia sea de astadi, a ajunsu la aceea convictiune si resp.

Dupa elu au mai mesuratu si alții pre la finea seculului 17 si pre la inceputulu seculului 18 si mesurárele aceste au dusu si la alte rezultate, adeca, ca globulu pamentului nu e tocm'a rotundu si ca gradurile in pártile polare a le pamentului suntu mai mari cá la ecuatoru.

Destulu ca dupa mesurárele lui Picard in Franci'a la 1669, a le lui Rouger, Condamine si Godin in Peru la 1735, ale astronomului Lacaille la 1746, ale lui Cassini in anii 1739 si 1740, s'a doveditu ca meridianulu nu este cercu, ci o elipsa, adeca unu cercu óvalu (lunguretiu.)

Cu tóte mesurárele aceste vechi rezultatulu celu adeveratu, sistem'a cea din cestiune inca nu erá nici statorita cu atátu mai putienu introdusa nicairi.

In anulu 1789*), dorindu francesii sa aiba „o mesurare fundamentale indicata de insasi natur'a (une mesure fondamentale indiquée par la nature elle même)“ au staruitu pentru introducerea unei mesuri normale luata din si indigetata de natur'a insasi. Cu deosebire cetatile urmatórie: Parisu, Lyon, Rhemis, Dunquercq, Ronnes, Orleans, St. Quentin, Metz, Chalons etc. s'au adresatu cu o propunere cátra adunarea natiunale, prin carea, primindu-se, sa se caseze tóte mesurile

*) Vedi: Bratassevici.

constatare, ca — nu i remâne de cátu a-si continuá si afirmá lupt'a politica si mai departe, numai de pre terenulu opositiunei; de unde deci, parasindu pusetiunea interimale observativa, si va continuá — si tiene, ca trebuie continuata — politic'a natiunale, pre temeiuulu programei cunoscute.

De ací procedandu

Recomenda si doresce sustienerea si activitatea cluburiloru tienutali, dejá esistinti séu de ací incolo infintiande, pre temeiuulu programei sele. —

Fatia de alegerile pentru diet'a ce este sa urmedie, afla de lipsa, a conservá prelángha program'a sea, resp. a ocupá de ací inainte tóte acele cercuri electorali, cari prin influintia sea morale se potu pastrá, resp. ocupá.

In fine, recomanda alegatoriloru, cá sa primésca candidati pentru ablegatia numai dintre credinciosii programei natiunali, opositiunali, si se puna in lucrare tóte cele permise de lege, pentru asecurarea invingerei acelorlu candidati la alegere.

Pest'a in 20 Maiu 1875.

Antoniú Mocioni m/p.
presiedinte.

B. Mircea Stanescu m/p.
notariu.

In numele clubului deputatoru natiunali dela dieta.

† Abusulu libertatii.

„Cándu unu statulu republicanu, insetatu de libertate, va dá preste rei si imprudinti adapatori in conducatorii sei, si se va imbatá preste mesura din acea beutura, atunci pre guvernántii sei, déca nu voru fi fórtie indulgenti pentru esceséle lui, si déca nu-i voru dá o nemarginita libertate, se va pedepsi, acusándu-i de spurcati oligarchi; iéra pre guvernántii cei egali cu guvernántii, cum si pre guvernántii, ce participa cu superiorii loru la tóte afacerile publice si private, pre acéstia i va laudá, si i va stimá; de ací neaperatu urméza, ca in asemenea statulu libertatea póte ajunge la independintia cea mai absurda si ruinatoria; astfelu ca tat'a trebuie a se obicinuí sa devina egalul cu fiulu seu, temendu-se chiaru de densulu, iéra fiulu egalul cu parintele seu, de care nici se va teme, nici se va rusiná; cáci asiá se intielege libertatea in asemenea statulu, ca, de, sa fie de-seversitu liberu! pentru acelasi cuventu, meticolu (celu neincetátienu)

de pána ací si sa se puna capetu insielatorieloru celorlu multe cu mesurile cele vechi si de natura deosebita. Adunarea natiunale a si decisu in 8 Maiu 1789 a rugá pre regele cá elu in intielegere cu regele Angliei sa concreda afacerea acést'a unoru comisari emisi din sinulu *academiei francese si societátiiei regale din Londonu.*

Comissinea acést'a s'a decisu pentru a luá de base meridianulu pamentului, adeca cerculu séu, se dicemu acum elips'a, carea trece prin polii de média nópta si média di in giurulu pamentului.

Mesurárele s'au inceputu de nou la 1791, 1792 si 1808. *Mechain* si *Delambre* au mesuratu lini'a dela Dunquerq pána la Montjouy cátu s'a potutu de acuratu, cu tóte ca, dupa cum s'a aratatu mai tardiu, totu s'a stracuratu o eróre in calculári. La 1800 au continuatu mesurarea *Biot* si *Arago* pána la Formentera. Lini'a acést'a au calculat'o *Bowward*, *Burckhardt*, *Mathieu*. Ei au aflatu ca lini'a este de 12 graduri séu 180 miluri nemtiesci. Cu ajutoriulu liniei acesteia s'a calculatu lungimea intréga a meridianului.

Fiindu statorita lungimea meridianului au procesu francesii mai departe la modulu cum se afle basea séu unitatea mesuriloru. Au impartitu meridianulu intregu in 360 párti séu graduri. Dupa acést'a si-au cugetatu o a

FOCISIÓRA.

Cunoscintie despre sistem'a metrica.

(Din prelegerile in locululu Reuniunei sodaliloru románi din Sabiiu de N. Cristea.)

Originea sisteméi metrice.

Cu inceputulu anului 1876 cal. n. incetéza tóte mesurile nóstre de pána acum si in locululu loru se introducu altele cu totulu noue, dupa o sistema cu multu mai inlesnitóre in calculare, dupa sistem'a decadica séu a diecimiloru, pre carea este intemeiata si sistem'a numerarei nóstre. Precum avemu in sistem'a numerárii usiurata de a adauge o diecime séu dóue la alt'a diecime spre a capatá doue diecimi (20), treidiecimi (30) si in fine din 10 diecimi a capetá sute, mii etc. asiá va fi si cu sistem'a cea noua a mesuriloru, cándu d. e. o diecime de metri vomu sci ca face unu decimetru, diece diecimi de metri 100 metri séu unu hecto metru si o suta de diecimi de metri 1000 metri séu unu chilo-metru s. a. m. d.

Dara pána a nu intrá in materia mai afundu sa vedemu de unde si are originea sestem'a acést'a noua, carea va intrá si la noi in viatia cu inceputulu anului urmatoriu.

Dupa E. Bratassevici, inca cu doi seculi inainte, au cautatu unii barbatii

urméza a deveni si elu egal cu cetatianulu, si cetatianulu cu meticalu si strainulu asemenea; iéra ultimulu gradu alu unei asemenea libertáti intr'unu statu cá celu descriu este, cá nici sclavii sa nu fia mai putienu liberi de cátu stapánii, cumperatorii lor; si tóte in sfersitu ajungu la o libertate fára margini (licentia); iéra din tóte acestea, adunate la unu locu, resulta, ca sufletulu si spiritulu unui astfelu de poporu devine. atátu de moliciosu si simtibilu, încátu celu mai micu semnu de supunere se indignéza, si nu-lu póte suferi; in sfersitu nu va sa mai scie nici chiaru de legile scrise séu nescrise (naturale séu traditionale) si totulu i se pare unu jugu nesuferitu, cá, de nimenea si nimicu sa nu-i fia despotu, si cu ori-ce pretiu sa devina ilimitatu liberu." (Platon Rep. Cap. VIII G. 13).

„Pr.“

Sinodulu archidiececanu din Al-b'a-Iuli'a

e conchiematu pre 16/4 Iuniu a. c. de cátra Présanti'a Sea Parintele Metropolitu Dr. Ioanu Vancea, prin cerculariulu cu nr. 22 si anumitu un'a a trei'a parte va stá din preoti alesi, iéra 2 din trei párti din deputati mireni alesi. Alegerea sa se finéscá pána in 6 Iuniu (25 Maiu) dupa legea electorala cea stabilita in an. 1869 de cátra sinodulu metropolitanu, dupa care archidiececa se imparte in 12 cercuri de alegere, si din fia-care cercu sa se aléga câte 3 deputati; unulu preotu cu votu directu datu de cátra preotii adunati la loculu desemnatu de cátra comisariu, iéra dep. mireni se alegu cu votu indirectu, tramitiendu fia-care parochia de 500 suflete câte 2 si cele dela 1500 in susu câte 4 deputati. — Numai libertate la alegeri si succesu bunu la rezultate de viétia si regenerare!

„G. Tr.“

Dobr'a 26 Maiu 1875.

(Inspectiunea scolara.) Dlu inspectoru scolaru Réthi Lajos in dilele aceste ne-au cercetatu si scól'a nóstra capitala romána din opidulu Dobr'a. Despre cele ce nu au aflatu, séu nu i-au convenitu dlui inspectoru, nu voiu sa amintescu, fiindu ca si le-au innotatu d-seca tóte, si credu ca nu fára scopu. E inse curiósá inspectiunea dlui inspectoru, cáci cercetandu tóte

patr'a parte a meridianulu, de 90 de graduri, impartita in 10 párti egale (fia-care parte de 9 graduri.) Fia-care din aceste 10 párti s'a impartitu in unu milionu de párti si a milion'a parte din un'a din cele diece párti egale s'a statoritu sa fia bas'a séu unitatea mesuriloru. Asiá dara a diecea milionu parte dela unu patrariu de meridianu s'a luat de basa séu de unitate a mesuriloru numite metrice si bas'a séu unitatea acést'a s'a numitru metru. Este adevératu ca cercetári si calculári mai nóue au descoperitu in mesurárele de mai nainte o eróre. Erórea descoperita de Puissant fu examinata mai tardiu de Mathieu, Daussy si Largeteau. Acesti'a, precum si Bessel din Königsberg au descoperitu ca s'au mesuratu meridianulu intregu cu 3423 metri mai putienu si asiá meridianulu intregu nu este dupa cum se calculase la inceputu, de 40,000,000 metri, ci de 40,003,423 metri si a patr'a parte s'a descoperitu ca nu face 10,000,000 metri, ci 10,000,856 metri. Erórea acést'a inse in aplicarea practica nu are nici o insemnatate, pentru ca nu face decâtu a 12,000 parte din periferi'a pământulu si asiá metrulu a remasu dupa calcululu primitivu. Asiá au si introdusu francesii sistema in fapta si obligatoriu in anulu 1799 si dela 1840 prin lege (dela 1837).

Francesii, in consciinti'a lor de superioritate natiunale, n'au vrutu sa

clasele, nu au doritu a se informá despre altele, decâtu; ca sciu elevii cetí unguresce? pricepu ceea ce cetescu? avemu mapele Ungariei? propunese limb'a magiara? si aci mai de parte, încátu 'ti vine a ride de o astufeliu de inspectiune. Nu in zadaru suntemu in secululu lumineloru, cáci tóta instructiunea si cultur'a se concentréza in limb'a magiara. —

Dupa asta inspectiune atátu de salutarie pentru scóla? au trecutu dlu inspectoru la scól'a israelita, fiindu acésta scóla in localitátile statulu, dlu inspectoru s'au exprimat, ca voiesce a infintiá o scóla comunale pentru toti. Óre pentru cine? Cáci magiari, séu catolici nu este nici o familia care se aiba copii de scóla; románii 'si au scól'a loru propria, pre carea nu o voru parasí de siguru, de dragulu limbei magiare; póte pentru israeliti, acesti'a de-si suntu numai 6—7 familii, totusi au scóla propria cu invetiatoriu platitu bine.

Mai bine s'aru folosí banii acei'a pentru altu scopu mai salutaru, cáci pentru acést'a e pecatu. Pána acum nu s'au facutu astu-feliu de intreprinderi in protopopiatulu acést'a, nici in giuru, acum incepu a mai semaná neghina si pre asta cale! Vomú vedé.

Unu invetiatoriu.

Din protopopiatulu Secului (Cottulu Dobacci) in 6 Maiu 1875.

Domnule redactoru! Serbatoresce luarámu parte in resiedinti'a noului infintiatu scaunu protopopescu Mociu, tóta preotimea acestui protopresbiteratu a Câmpiei cu deputati alesi mireni, pentru constituirea agendeloru protopresbiterale — sub comisariulu protopopu Basiliu Rosiescu, care de-si au comisu unu pecatu fatia cu Apahid'a si P.-Szent-Miklos, me nutresce aceea convingere, ca numai din nescinti'a impregiurárilor intre cari se afla Pusta-Szent-Miklos cá comuna de sine statórie. Dupa ce se lamuri lucrulu, au promis dlu comisariu ca va asterne Ven. Consistoriu spre ulteriór'a decisiune atacarea Apahidei si a Pusta-St.-Miclosului. Si sum convinsu ca P.-Szt.-Miklos la ori si ce alegeri in constitutiunile nóstre bisericesci, cá si in celea politice, se va bucurá de reprezentantele ei. — Ceea ce privesce decurgerea siedintiei constitutive, au cursu in cea mai buna ordine, armonia si fratiésca intielegere

dea, cá inventatori, unitátiei acestei si mesuriloru derivate dintr'ens'a numiri in limb'a lor, din motivulu, ca n'au voitu sa vateme susceptibilitatea unei natiunalitáti. Ei s'au pusu in privinti'a acést'a pre unu terenu neutralu si au imprumutatu numirile din limbile cele classice mórte, din limb'a greca si latina. Au numitu asiá dara bas'a séu unitatea mesuriloru: metru dupa cuventulu grecescu „me-care insemnéza mesura séu distantia tron“, (o departare).

Impartirea roluriloru intre cele dóue limbi classice morte inca este fórté ingeniosa. Metru, precum este elu base mesuriloru asiá este in mare parte si basea numiriloru; dicemu in mare parte, pentru ca si numirile cu tóte ca au aceasi origine, cá sa se faca deosebire între mesurile de distantie, între cele de suprafetie, între cele cave séu de fluiditáti si cereale si între cele de greutáti, diferu de numirea cardinale, precum vomú vedé mai la vale. Un'a inse nu se schimba, aratarea catatimei séu numérotoriulu unei mesuri, fia insusu dela unitate, fia in josu dela intregulu unitátiei. Rolurile celoru dóue limbi inse e impartitu asiá ca dela metru, séu dela unitate in susu aratarea catatimei se esprima cu termini grecesci; dela unitate in josu, adeca la pártile unitátiei se intrebuintéza termini latini. De exemplu:

pentru care comisariulu conducetoriu merita recunoscintia.

Eramu sfasiati de doreri, ca din unu mare protopopiatu a Secului acum numai putiene parochii se afla; dá si acelea numai Ddieu si noi scimu cum le-au tienutu si le tienemu fára nici o remuneratiune a osteneleloru — prin harnici'a P. Adm. prot. Lazaru Maximu prin care furamu ajutorati si incuragiati.

De-si nu avemu unde ne pune speranti'a fára numai in noulu infintiatu protopresbiteratu alu Câmpiei: totusi me va iertá on. publicu, déca voiu dá si eu parerea mea dupa impregiurári si adeca:

Namai atunci vomú ajunge la limanulu doririloru, déca cu ocaziunea alegerei vomú alege de conducetoriu unu barbatu cu merite pre terenulu bisericescu, unu barbatu care sa ne cunosca bine ca între ce impregiurári traimu, in fine unu barbatu, care nu venédia interesu. Cáci déca amú alege unu barbatu cu óre cari patimi omenesci si nu aru trái pentru poporu ci poporulu pentru densulu, nu aru fi meritatu pre terenulu bisericescu, in fine nu ne aru cunosce între ce impregiurári traimu, atunci din protopresbiteratulu Câmpiei s'aru acudá la patru ppiate — aceste parochii. —

La capulu acést'a cu siguritate 'mi dau opiniunea mea pblica:

Ca sfasiarea de inima va fi cu multu mai simtietóre si nesuferibila cá si cea din táiu.*)

Elia Cosm'a
parochu rom. gr. res.
in Deveceru mare.

+ Publicatiune

despre impartirea premiiloru de statu, ce se va tiené in anulu acést'a in Transilvani'a, pentru prasirea cailoru.

Prin acést'a se face cunoscutu, cumca impartirea premiiloru de statu, pentru prasirea cailoru se va face in urmatórele locuri din Transilvani'a:

La Csik-Szereda in 12 Iuliu 1875.
La Dicsö-Szt.-Márton in 23 Iuliu 1875.

La Sabiiu in 13 Septembrie 1875.
La Aiudu in 15 Octomvre 1875.
La Gherl'a in 4 Novembre 1875.

Pentru statiunile aceste suntu urmatórele premie de statu determinate.

I. Pentru iepe cu mandiu sana-

*) Nu intielegemu. R.

dela metru in susu

(inainte de metru spre a aretá mesurile ce crescú totu metru indecitu se intrebuintéza afara de cuventulu metru, in parantese, cuvintele subliniate grecesci), asiá:

Deca (metru) = 10
Hecto (metru) = 100
Chilo (metru) = 1000
Myria (metru) = 10,000 de metri;

dela metru in josu

spre a aretá mesurile ce se impartu totu in a diecea parte se intrebuintéza inainte de cuventulu metru termini latinesci, asiá:

Deci (metru) = $\frac{1}{10}$ = 0.1
Centi (metru) = $\frac{1}{100}$ = 0.01
Milli (metru) = $\frac{1}{1000}$ = 0.001

de metru

Urmarea cu terminii este aceeasi la gramuri, la litre etc.

Sistem'a metrica statorita in tóte ramurile ei si acceptata dupa cum vedurámu mai susu s'a introdusu: la 1819 in Oland'a, in Belgiu la 1836, Greci'a la 1836, Itali'a cá regatu piemontesu la 1846 si prin decrete dela 1861 si 1862 in totu regatulu italianu, in statulu bisericescu la 1848; in regatulu Lombardo-venetianu la 1805, in Spani'a la 1859, in Portugali'a la 1860, in Romani'a la 1866, in Germani'a la 1872 si in Turci'a la 1874.

(Va urmá)

tosu, neintiercatu, bine nutrite, sanatóse si tari, provediute cu insusiri a fi iepe bune de praséla.

A) La statiunile pentru impartirea premiiloru de statu din Csikszereda si Gherl'a cu 80 galb. reg. ung.
Premiulu primu 12 galb. reg. ung.
„ alu doilea 10 „ „ „
„ „ treilea 8 „ „ „
„ „ patrúlea 6 „ „ „
„ „ cincilea 5 „ „ „

B) La statiunile pentru impartirea premiiloru de statu din Dicsö-Szent-Márton, Sabiiu si Aiudu cu 65 galb. reg. ung.

Premiulu primu 12 galb. reg. ung.
„ alu doilea 8 „ „ „
„ „ treilea 6 „ „ „
„ „ patrúlea 5 „ „ „

II. Pentru mándie de 3 ani, ce promifu o capacitate escelenta spre prasire.

A) La statiunile pentru impartirea premiiloru provediute cu 80 galb. reg. ung. din Csikszereda si Gherl'a.

Premiulu primu 10 galb. reg. ung.
„ alu doilea 8 „ „ „
„ „ treilea 6 „ „ „
„ „ patrúlea 5 „ „ „
„ „ cincilea 5 „ „ „
„ „ siéselea 5 „ „ „

B) La statiunile pentru impartirea premiiloru, provediute cu 65 galb. reg. ung. din Dicsö-Szent-Márton, Sabiiu si Aiudu.

Premiulu primu 10 galb. reg. ung.
„ a doilea 8 „ „ „
„ „ treilea 6 „ „ „
„ „ patrúlea 5 „ „ „
„ „ cincilea 5 „ „ „

Impartirea premiiloru castigate, precum si deciderea asupr'a cailoru presentati spre premiare, se face indata, in fati'a locului prin comisiune mista, anume spre acestu scopu esmisa.

Proprietarii cailoru adusi spre premiare, suntu obligati a documentá, cu adevérntia dela judele comunale, cumca iepele cu manzi neintiercati, au fostu in proprietatea loru inca inainte de fatare; séu ca mandiele de 3 ani aduse spre premiare suntu dela proprietele loru iepe, si ca aci le-au crescutu.

Comisiunile esmise suntu pleni-potentiate a premiá afara de concursu pre acei'a, cari voru produce manzi nejuganiti si fára nici unu defectu.

Cá comisiunea esmisa spre premiare se scie la tempulu seu numerulu concurentiloru, e obligatu fia-care concurentu din diu'a prefipta spre premiare a se insinúa la primariulu statiunei, prin care se voru dá informatiunile necesarie.

Budapest'a, 22 Aprile 1875.

Dela ministeriulu de agricultura, industria si comerciu a reg. ungarici.

✓ Romani'a.

Cetim in „Vocea Covurluiului.“

La 4/16 a curentei s'a tienutu licitatiune in Bucuresci pentru constructiunea liniei ferate Ploiesci—Predélu. Insemnatatea economica si strategica a acestei linie, importanti'a de actualitate ce are, cáci se va discutá chiaru in sesiunea acést'a, nefindú — dupa noi — posibila amanarea, intru cátu, prin conventiunea ce a incheiatu statulu nostru cu Austri'a, ne-amú obligatu cá in Augustu 1878 lini'a sa fia terminata, credemu, dicemu, ca cestiunea se va discutá si resolvá in actual'a sesiune.

Nu putemú inca cunosce déca si constructiunea si exploatarea se va dá unei'a si aceia'si companii, séu voru fi separate, dupa cum credemu ca este mai in avantagiulu statulu si alu tieriei. — Totu ce putemú comunicá de pre acum e ca la diu'a licitatiunei cinci grupuri diferite s'au presentatu cá concurenti pentru lini'a in cestiune, si anume: D. vicomte Paulu Darus, cu societatea financiara din Parisu, cu cea de deposite si compturi curente;

dnii Ioanu Bratenu — Herz — D. Sturza — Eliade, cu Banc'a Romaniei; dnii Gouen — Lemain, cu societatea de Batignoles, banc'a de Parisu si comptoarulu de scemptu; d. Jeanu Marie cu societatea financiara a Romaniei; d. Crawlevu cu banc'a din Londr'a.

Licitatiunea dara fiindu terminata, rezultatulu ei va fi supusu hotaririi camerei. — Este unu inceputu bunu ca in fine si noi romani ne-amu decisu a intr'a pre calea corecta de a nu dá lucrările mari, in cari se angageza milioanele tiei, fara unu planu, unu divisu si o licitatiune serioasa, care póte singura ne aru fi salvatu de multe imposite ce suntemu astadi nevoiti a le dá spre a plati anuitatile chilometreloru de 270,000 fr. Fia inse celu putienu cá aceste cestiuni sa servésca viitorulu si sa nu fimu in totu-deun'a nevoiti a fini de unde trebuia sa incepemu.

Varietati.

(Necrologu). In primavera acesta cruda morie rapí pre doi parinti sufletesci din mediloculu popularu. G. Furduiu parochu in Brismicu si Ioanu Ganea parochu in Roscani, amendoi au fostu inca in etatea cea mai frumosa si dintre cei dintai preoti in ppiatulu Dobrei. Fia-le tierin'a usiora!

Maialu. Luni a esitu la Dumbrava elevii scoleloru ev. lut. unde favoriti de tempu si au petrecutu pana ser'a. Multime mare au cursu dupa media di spre a se impartasi de bucuria tineriloru. Drumulu din cetate pana in Dumbrava iera incepandu dela doue ore pana pre inseratu, asemenea unu cursu din o cetate mare.

Maialu au serbatu ieri in Dumbrava Sabiululu elevii din scolele normale ale rom. catoliciloru de aici.

Comitetulu scaunulu Sabiululu a avutu Sambata in 29 Maiu st. n. siedintia. Obiectele prelanga cari se inverti mai multu discussiunea fura fondulu spitalulu juridictionalu, care are a se infintia. Cu ocaziunea acest'a membrulu comitetulu *Schreiber* a sulevatu o cestiune, carea mai tardiu va fi forte bine deca se va pute resolve bine, cestiunea seraciloru scapatati si avisati la ajutoriu strainu. Aru fi tempulu sa ne apucamu si noi sa regulamu parti de cele slabe din viatia sociale, si sa ajungemu doue scopuri bune: a) ameliorarea sortiei celsoru miseri si curatirea societatiei de cersitori misiei.

Junele capitanu Buesco, care se afla in Liege, unde studiaza, cu deosebire fabricatiunea armeloru de resbelu, a inventatu o pusca, despre care se vorbesce multu bine, cá o arma perfectionata. Regele Belgiei, si contele de Flandr'a, care a vedutu acesta pusca o lauda forte multu. Unu modelu de acesta arma s'a tramisu la Bucuresci.

Marti'a trecuta, la 9 ore dimineti'a intr'o strada din Bucuresci din cele mai frecventate s'a comisu o crima. Nisce facatori de rele, s'au introdusu in cas'a dnei Tarsiti'a Cajesco si dupa ce a omoritu pre servitore, a ranitu si pre dn'a Cojescu. Nenoricita femia in urm'a raniloru primite a muritu a dou'a di.

Comisiunea archeologica din Rom'a a publicatu unu raportu despre saptaturile cari s'au practicatu in cursulu anulu 1874. Acestu raportu constata ca s'au descoperitu 17 statue, 10 figuri trunchiate, 47 capite seu busturi 5 sarcofagie seu urme funerarie, 12 ex-voto si alte obiecte religiose, 6 pietri pretiose gravate, 11 baso-relievuri de osu seu de ivoriu, 5 ornamente de auru, 6 de argintu, 8929 medalie seu monete de bronzu, 35 inscriptiuni, unu mare numeru de utensile domestice etc.

Locuitorii din Saint-Lauvent-deslax (Loir-et-Cher, Franc'a) au fostu de curendu marturii unu fenomen care i-a inspaimentatu cu dreptu cuventu; la trei ore dupa amedi, pre unu tempu forte liniscitu, a venitu despre Nordu unu vertegiu forte violentu care a lasatu in urma-i, pamentulu acoperitu cu o enorma cantitate de raci mici de mare, pre care sorele ii uscasi in tempulu lungi loru caletorii aeriane.

O mostenire perduta. Unulu din cei mai distinsi aristocrati englesi a castigatu de curendu o mostenire destulu de fatala. Se dice ca in succesiunea tatalui seu se afla unu biletu de banca de 50,000 lire sterlinge (1,250.000 franci;) din nefericire pentru mostenitoru, repositulu, ce era unu duce, pentru a padi de hoti comora sea, a avutu ide'a de a o inchide intr'o caseta, cu totul particulara. Acesta caseta este de feru, grosa; ea este incrustata in zidu, astu-feliu cá nu se arata decatu o parte din ea. Acesta parte este de cristalu de munte, forte tare si transparenta; astu-feliu ca permite sa se veda in intru biletulu pretiosu. Ce-va mai multu, in caseta se afla o mica masina infernala, ce trage 6 focuri asup'a imprudentulu ce aru cuteza sa faca vre-o tentativa ore care.

Din nenorocire, ducele a muritu grabnicu fara a spune secretulu deschiderei casetei mostenitorulu seu astu-feliu, incatu acestu nenoricitu se va multiemi numai in a privi biletulu in cestiune, fara a pute sa traga vre-unu folosu din elu.

Diarele chineze. Diarele chineze si schimba colorea hartiei din tempu in tempu pentru a produce efecte noue si a desface mai multe esemplare. Astu-feliu s'a vedutu Shenpao, din Pecking, prin mediloculu acest'a ajungendu sa-si indoiasca si intreiesca numerulu esemplareloru. Acestu diariu trecea dupa circumstantie, adeca dupa noutatile de sensatiune ce avea sa publice, dela harti'a rosia la cea albastra, dela albastra la verde etc.

In tempulu bolei junelui imperatore, Tung-Che, Shenpao, care se trage in doue editiuni pre di, variu in colore si nuantia, dupa cum buletinile asup'a starei augustulu bolnavu erau inchietaute seu favorabile.

In curendu au a se intruni conformu legiuriloru eclesiastice din tiara, st. sinodu, camer'a deputatorulu si senatulu, pentru procedarea electiunei noului Metropolitulu alu Ungro-Valachiei. Intre prelatii care voru intruni mai multe voturi, se crede a fi, I. P. S. Calnicu Miclescu, metropolitulu Moldovei si P. S. parintele Melchisedecu Archiepiscopulu Dunarei de josu.

Palamida intrebuintata ca nutretiu. Catu necasu au economii nostri cu buruien'a acest'a sa o sterpesca din tre cerealele inspicate, este destulu de cunoscutu. Francesii si alti economi cá sa se asigure contra pagubeloru ce causéza palamid'a nu o smulgu numai din holda ci si din pregiurulu holdei. Dara smulsulu palamidei mai póte aduce si altu folosu tierenulu, deca o va intrebuintia cá nutretiu mai cu sema pentru vaci cu lapte — i sporesce laptele in casa. Palamid'a se póte intrebuintia cá nutretiu verde, si cá nutretiu uscatu, se póte intrebuintia inainte de ce immuguresce, si cándu e in florita. In casulu dintaiu, cándu se intrebuintie cá nutretiu verde, este bine inainte de a o dá vaciloru sa se o palésca putienu sorele.

Cenusa de lemmu pre livedi o recomanda o foia germána economica ca celu mai bunu mijlocu de gunoitu, mai cu sema pre livedi rovinose. Tempulu celu mai potrivit de a gunoi cu mijloculu acest'a este tomna; se póte inse si primaver'a.

Vagonele cu paturi dice „Vocea

Covurl.“ ce anuntiamu ca se voru introduce in servitiulu caloru ferate suntu deja in circulatiune. Ele intrunescu totu ce unu caletoriu póte dori din punctulu de vedere alu confortabilulu. Suntu ventilate in modu perfectu si incaldite ierna; se dividu in salone ce se transforméza ser'a in adeverate camere de culcare cu paturi complete si escelente. Fia-care vagonu contine unu salonu-budoaru rezervatu pentru dame, cu lavabo si waterclosete si compartimente speciale pentru famili. Unu coridoru ce comunica cu salonele lasa circulatiunea libera dela unu capetu la celalaltu a vagonulu. Ver'a presinta recore si ierna temperatura uniforma.

Aflarea unoru medilóce noi de tractiune preocupa forte multu lumea sciintifica si descoperiri se facu pre tota diu'a. In unulu din numerile precedenti, amu datu, sub acesta rubrica, descrierea unei locomotive fara focu descoperita de curendu. Astadi vomu comunica o alta descoperire totu de acestu genu, inse si mai curiosa.

Curiositatea acestei locomotive consista in acea ca ea n'are rote, are inse picioré; nu se tarasce, ci merge, alérga in galopu. Vites'a-i mica: 10 kilometri pre ora, dara presinta avantagiulu de a tári o greutate mare si de a urca pante de 10 centimetre pre metru. Acesta noua locomotiva este inventiunea d-lui Fortin-Herman s'a fostu de curendu supusa academiei franceze.

Imperatés'a Charlot'a. Eata cateva detalie despre starea nenorocitei veduve a lui Maximilianu, imperatorulu Mexiculu: Principes'a se bucura fisicamente de cea mai buna sanatate ce se póte dori. Ea chiaru s'a ingresiatu putienu.

In privintia moralulu, casulu pare disperatu; medicii cei mai incredietori considera situatiunea principesei cá incurabila.

Casulu seu mentalu este straniu; pare a nu mai face parte din acesta lume; nu vorbesce nimenui, nu recunósce pre nimeni, si traiesce in raporturi neinterupte si conversatiune continua cu fiintie imaginarie. Persónele ce o inconjóra seu care o servescu paru a nu esista pentru dens'a: ea privesce si pare a nu le vedea.

Pare ca suferé cándu privirea sea din care cugetarea e absentata intalnesce o fiintia viua, cándu o voce omenésca ii lovesce urechi'a atentata spre sonuri dintr'o alta lume; ii place numai in singuratate si in comericiulu familiariloru sei ne veduti. Ori ce companie ii este o sarcina.

Apetitulu ii este escelentu, si compune singura in fia-care di lista de bucate cu o inteligentia miraculosa de schimbarile ce aducu ano-tempurile in alimentatiunea obicinuita.

Ea da pentru acesta, cá pentru tote lucrurile, ordinele sele in scrisu. A alesu in castelu o masa pre care se duce de pune biletele ce se iau la ora ficsa. Sub acestu raportu nu e in cugetulu seu nici esitatiunei nici confusiune.

Principes'a inpinge amorulu de singuratate la unu atare gradu ca nici nu voiesce sa fia servita; se imbraca singura si da chiaru toaletei sele o ingrigire particulara si o mare cochetarie. Ea se coafeza totu-deun'a cu bandele late, cum purta alta data. Camerist'a sea nu este admisa in camer'a de culcare; preside singura la tote detaliile toaletei sele.

Dens'a a conservatu o memoria remarcabila pentru lucrurile usuale ale vietiei. Astfeliu, la di ficsa, unu biletu ordonéza prepararea baii. Deca cándu a desemnatu unu feliu de mancare pentru un'a din mesele sele, acelu feliu nu i s'a potutu prepara, face observatiune in scrisu, fara reprosiu, fara rea umóre, cá o persóna ce ia actu de o misiune si o constatéza.

Cándu e frumosu, se preumbla in parcu, in tote dilele pre la 11 ore. Dens'a urméza invariabilu aceeasi cale, mergendu forte rapide. E inutilu a se mai spune ca este preveghiatu din departare fara sa observe, si

suntu luate tote precautiunile spre a fi protegiata de ori-ce accidentu.

Adesea cánta; cáte odata desemnéza si se ocupa de pictura, cu multu gustu si ore care talentu. Music'a pare a o incánta; pictur'a o absórbe si captivéza.

In dispositiunea de spiritiu in care se afla August'a bolnava, fugindu de ori-ce societate omenésca, e deficiulu sa-i faca cineva visita fara a o superá. Regin'a Belgiei s'a resemnatu a nu se duce la Tervueren, unde ea se afla de catu la 15 dile si la fia care visita nu se arata principesei. Acést'a depinde de dispositiunile sele de umóre. Regele se duce si mai raru de catu regin'a; elu suferá forte multu cándu intalnesce acea privire rece si sleita ce nu-lu cunósce; elu a arangiatu in castelu unu feliu de observatoriu intr'unu salonu alaturea cu alu nenorocitei sele surori. De acolo privesce fara a fi vadiutu, si fratele disperatu póte plange in voie.

De mai multe ori pre di castelulu Laeken si palatulu din Bruxel'a primescu noutati dela Tervueren.

In tote lunile unu doctoru din Gheel visitéza pre August'a bolnava. Regin'a lu acompaniaza de ordinariu in acele visite. Visite crude care se marginescu aprópe invariabilu in acést'a; Mediculu se informéza de sanatatea principesei, carei'a raspunde cu unu tonu secu: „Suntu bine“, apoi ii întórce spatele si se retrage.

Burs'a de Vien'a.

Din 2/21 Maiu 1875.

Metalicele 5%	70 15
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	74 50
Imprumutulu de statulu din 1860	112 —
Actiuni de banca	960 —
Actiuni de creditu	232 —
London	111 45
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	82 —
„ „ „ Temisiorene	80 —
„ „ „ Ardelenesci	79 —
„ „ „ Croato-slavone	82 75
Argintu	102 10
Galbinu	526 1/2
Napoleonu d'auru (poli)	8 89

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante de cl. III din Rotbavu, in protopresbiteratulu alu II alu Brasiovulu, prin acesta se escrie concursu pana la 15 Iuniu a. c.

Emolumentele ce-i competu fiitorulu parochu santu:

1. Casa parochiala cu realitatile necesari, si o gradina.
2. 11 jugeri aratura si 2 1/2 jugeri fenatiu
3. dela 115 familii cáte 1 fl. 40 cr si in fine venitele stolari usitate.

Tote aceste emolumente computandu-se in bani dau sum'a de 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acesta parochia au a-si adresá concursele loru pana la terminulu prefiptu la subscrisulu.

Brasiovu in 15 Maiu 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Ioanu Petricu
protopopu.

(1—3)

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante de clas'a III Valea-buldiului, in protopresbiteratulu Abrudului, se deschide concursu pana la Duminec'a a dou'a dupa Rusali, 15 Iunie a. c.

Emolumentele suntu:

1. Dela 85 de case, cáte un'a ferdela de cucuruzu sfarematu,
2. cáte un'a di de lucru dela fia-care casa,
3. venitele scolari regulate,
4. folosirea cimiteriului, si a unui fenatiu, de unu caru de fenu.

Doritorii de a conpetá la acesta parochia au de a-si substerne concursele — instruite conformu legii — pana la terminulu prefiptu, subscrisulu, in Abrudu.

Abrudu in 15 Maiu 1875.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Ioane Gallu
prot. gr. or. alu
Abrudului.

(1—3)